

PAPER – II**SANSKRIT**

Note : Attempt all the questions. Each question carries *two* (2) marks.

1. प्रतीयमानं पुनरन्यदेव वस्त्वस्ति वाणीषु महाकवीनाम् – केनोक्तम्?

- 1) कुन्तकेन
- 2) मम्मटेन
- 3) आनन्दवर्धनेन
- 4) भामहेन

2. ध्वन्यालोकरीत्या रसभावादीनां प्रतीतिः एवं भवति।

- 1) असंलक्ष्यक्रमः
- 2) संलक्ष्यक्रमः
- 3) लक्षणया
- 4) अभिधया

3. निम्नलिखितेषु कः विजातीयः।

- 1) व्रीडा
- 2) चपलता
- 3) शङ्का
- 4) आहार्य

4. शृंगार नायिकानां भेदः

- 1) अष्ट
- 2) पंच
- 3) षट्
- 4) नव

5. “रविकिरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि”।
इत्यत्र द्वितीय ‘कमलानि’ शब्दः कस्य ध्वनेः उदाहरणम्?
- 1) अर्थान्तरसङ्कमितं
 - 2) अत्यन्ततिरस्कृतं
 - 3) रसध्वनिः
 - 4) अलङ्कारध्वनिः
6. आनन्दवर्धनस्य मते महाभारतस्य अङ्गी रसः कः?
- 1) वीरः
 - 2) शान्तः
 - 3) रौद्रः
 - 4) भयानकः
7. भरतमुनिदृष्ट्या आतोद्यं कतिविधं?
- 1) चतुर्विधं
 - 2) त्रिविधं
 - 3) एकादशं
 - 4) षड्विधं
8. व्यभिचारिभावस्य अपर नाम किम्?
- 1) सात्विकभावः
 - 2) स्थायिभावः
 - 3) अनुभावः
 - 4) सञ्चारिभावः

9. बीभत्सस्य स्थायिभावः।

- 1) जुगुप्सा
- 2) विस्मयः
- 3) उत्साहः
- 4) शमः

10. निम्नलिखितेषु कः न व्याभिचारिभावः?

- 1) करुणः
- 2) निर्वेदः
- 3) असूया
- 4) आलस्यं

11. नाट्यशास्त्रे कति अध्यायाः सन्ति?

- 1) ३६
- 2) २४
- 3) १८
- 4) ४०

12. भरतमुनिमते निम्नलिखितेषु कः नोक्तः?

- 1) दानवीरः
- 2) कर्मवीरः
- 3) धर्मवीरः
- 4) युद्धवीरः

13. “न कान्तमपि निर्भूषं विभाति वनितामुखम्” केनोक्तमिदम्?

- 1) रुय्यकेन
- 2) विश्वनाथेन
- 3) भामहेन
- 4) भरतेन

14. “शब्दार्थौ सहितौ” इति कस्य लक्षणम्?

- 1) पुराणस्य
- 2) काव्यस्य
- 3) वेदस्य
- 4) व्याकरणस्य

15. आख्यायिका कुत्रान्तर्भवति?

- 1) महाभारते
- 2) गद्ये
- 3) नाटिकायां
- 4) लघुकाव्ये

16. सुवर्णपुष्पां पृथिवीं छिन्वन्ति इत्युदाहरणं कस्य?

- 1) विवक्षितान्यपरवाच्यं
- 2) अलङ्कारध्वनिः
- 3) अविवक्षितवाच्यं
- 4) रसध्वनिः

17. “रीतिरात्मा काव्यस्य” इति कोऽवदत्?

- 1) उद्भटः
- 2) मम्मटः
- 3) हेमचन्द्र
- 4) वामनः

18. अद्भूतरसस्य स्थायिभावः

- 1) उत्साहः
- 2) विस्मयः
- 3) जुगुप्साः
- 4) हासः

19. “यत्रार्थः शब्दो वा तमर्थमुपसर्जनीकृतस्वार्थै” तत्र भवति।

- 1) यमकालङ्कारः।
- 2) ध्वनिः
- 3) गुणीभूतव्यङ्ग्यं
- 4) उत्प्रेक्षा

20. निम्नलिखितेषु कः वाक्यार्थज्ञाने न हेतुः।

- 1) योग्यता
- 2) पर्यायोक्तिः
- 3) सन्निधिः
- 4) आकाङ्क्षा

21. कति सूत्राणि प्रातिपदिकविधायकानि?

- 1) वैकल्पिकानि
- 2) 3
- 3) 2
- 4) 4

22. वृद्धिसंज्ञाविधायकसूत्रं किम्?

- 1) वृद्धिरादैच्
- 2) वृद्धिरेचि
- 3) मृजेवृद्धिः
- 4) नृनरयोः वृद्धिः

23. का नाम 'घि' संज्ञा?

- 1) द्वन्द्वे घि
- 2) शेषो ध्यसखि
- 3) अच्च घेः
- 4) घडिर्ति

24. को नाम अपृक्तः?

- 1) गुणोऽपृक्ते
- 2) अस्ति सिचोऽपृक्ते
- 3) अपृक्त एकाल् प्रत्ययः
- 4) वेरपृक्तस्य

25. पदसंज्ञा केन सूत्रेण विधीयते?

- 1) सुप्तिङन्तं पदम्
- 2) सिति च
- 3) सुङनपुंसकस्य
- 4) अनुदात्तं पदम् एक वर्जम्

26. अधो निर्दिष्टेषु पदसंज्ञाविधायकं किम् नास्ति?

- 1) स्वादिष्वसर्वनामस्थाने
- 2) सिति च
- 3) सुप्तिङन्तं पदम्
- 4) अनुदात्तं पदम् एकवर्जम्

27. 'राजभ्याम्' इत्यत्र का संज्ञा?

- 1) पदम्
- 2) भ
- 3) घि
- 4) सर्वनाम

28. 'टि' संज्ञाविधायकं किम्?

- 1) टित आत्मनेपदानां टेरे
- 2) अचोऽन्त्यादि टि
- 3) टेः
- 4) अव्ययसर्वनाम्नाकचप्राक्टेः

29. कति सूत्रैः सर्वनामस्थानसंज्ञा विधीयते?

- 1) 1
- 2) 2
- 3) 3
- 4) 4

30. संप्रसारणलक्षणं किम्?

- 1) हवः संप्रसारणम्
- 2) इग्यणः संप्रसारणम्
- 3) त्रेः संप्रसारणम्
- 4) न संप्रसारणे संप्रसारणम्

31. 'अ, ए, ओ' – वर्णानां व्याकरणे नाम किम्?

- 1) अपृक्त
- 2) गुण
- 3) वृद्धि
- 4) सर्वनाम

32. कृदन्तानां का संज्ञा भवति?

- 1) धातु
- 2) प्रत्यय
- 3) प्रातिपदिक
- 4) संयोगः

33. हरिशब्दः कदा संज्ञया शास्त्रे व्यवहियते?

- 1) अपृक्त
- 2) तद्धित
- 3) नदी
- 4) घि

34. प्रादीनां क्रियायोगे का वा संज्ञा?

- 1) सत्
- 2) निष्ठा
- 3) गति
- 4) सर्वनाम

35. कर्म कतिधा?

- 1) त्रिधा
- 2) चतुर्धा
- 3) सप्तधा
- 4) पञ्चधा

36. कति पदार्थाः सन्ति?

- 1) अष्ट
- 2) दश
- 3) सप्त
- 4) द्वौ

37. द्रवत्वं कुत्र न वर्तते?

- 1) वायौ
- 2) पृथिव्याम्
- 3) अप्सु
- 4) तेजसि

38. स्मृतिः कतिविधा?

- 1) द्विविधा
- 2) पञ्चविधा
- 3) षड्विधा
- 4) त्रिविधा

39. द्रव्यपदार्थ चिनुत

- 1) कालः
- 2) रस
- 3) शब्द
- 4) प्रागभाव

40. संज्ञा सम्बन्धज्ञानं – संज्ञि – किम्?

- 1) अनुमितिः
- 2) उपमितिः
- 3) प्रत्यक्षम्
- 4) शाब्दम्

41. तन्तुः पटस्य कीदृशं कारणं भवति?

- 1) समवायि
- 2) असमवायि
- 3) निमित्त
- 4) किमपि न

42. सन्दिग्धसाध्यवान्कः?

- 1) सपक्षः
- 2) विपक्षः
- 3) पक्षः
- 4) अपक्षः

43. अयुतसिद्धवृत्तिः कः?

- 1) संयोगः
- 2) समवायः
- 3) विशेषः
- 4) द्रव्यम्

44. माठरवृत्ति-सम्बन्धी ग्रन्थः कः?

- 1) साङ्ख्यसूत्रम्
- 2) साङ्ख्यकारिका
- 3) षष्ठितन्त्रम्
- 4) न कोऽपि

45. प्रत्ययसर्गे कति भेदाः सन्ति?

- 1) 4
- 2) 7
- 3) 21
- 4) 41

46. साङ्ख्ये ज्ञानं कुत्र अन्तर्भवति?

- 1) सिद्धौ
- 2) तुष्टौ
- 3) धर्मे
- 4) शक्तौ

47. मनुष्यो भवति

- 1) अण्डजः
- 2) स्वेदजः
- 3) उद्भिजः
- 4) जरायुज

48. सत्कार्यवादसाधने कति कारणानि प्रस्तूयन्ते?

- 1) 5
- 2) 4
- 3) 7
- 4) 8

49. वामनाचार्यः कति गुणान् स्वीकरोति?

- 1) ०२
- 2) ०५
- 3) १०
- 4) १६

50. काव्यप्रकाशकारः कति गुणान् स्वीकरोति?

- 1) ०३
- 2) ०२
- 3) ०५
- 4) १०

ROUGH WORK

ROUGH WORK

